

HLAVNÍ TÉMA

O PŘÍPUSTNOSTI TZV. PRAVÝCH SOUBĚHŮ FUNKCÍ

Dne 11. 4. 2018 přijal velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu rozhodnutí sp. zn. 31 Cdo 4831/2017 ve věci přípustnosti tzv. pravých souběhů (dále také jako „Rozhodnutí“), které přináší (snad) konečnou odpověď na otázku přípustnosti podřízení smluv o výkonu funkce členů statutárních orgánů zákoníku práce.

Co je souběh funkcí?

Souběhem funkcí se rozumí situace, kdy je statutární orgán nebo člen statutárního orgánu (dále také jako „statutární orgán“) souběžně i zaměstnancem korporace, tj. statutární orgán vykonává svou funkci a zároveň existuje pracovněprávní vztah mezi ním a korporací.

Právní teorie rozlišuje tzv. pravé a nepravé souběhy. O nepravém souběhu hovoříme, pokud má statutární orgán s korporací uzavřenu rovněž pracovní smlouvu (či jinou dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr), avšak na zcela odlišný předmět činnosti, než je „manažerská“ činnost (např. pokud jednatel rovněž vykonává práci na pozici IT technika). Pokud je však náplň práce vykonávané statutárním orgánem na základě pracovní smlouvy (či jiné dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr) - tzv. „manažerské smlouvy“, obchodní vedení spadající do působnosti statutárního orgánu obchodní korporace, jedná se o tzv. pravý souběh funkcí.

Krátký pohled do minulosti – neplatnost smluv?

Uzavírání manažerských smluv nebylo v minulosti ničím výjimečným. Naopak. Neméně časté proto bylo i řešení otázky platnosti, resp. neplatnosti, takto uzavíraných manažerských smluv, jakož i dalších souvislostí – zejména pak nárok na odměnu a její výše.

V oblasti přímých souběhů byla judikatura konstantní, a to s následujícím závěrem: pracovní smlouva s náplní práce, která se překrývá s výkonem funkce statutárního orgánu, tj. výkon činností

odpovídajících obchodnímu vedení, je neplatná pro rozpor se zákonem. Vznik, změna či zánik závazku mezi statutárním orgánem a korporací není možno podřídit režimu zákoníku práce. Pravé souběhy funkcí tak nebyly přípustné. Statutární orgán mohl mít s korporací uzavřenu pracovní smlouvu (či jinou dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr), avšak náplň práce musela být odlišná od činností spadajících pod výkon funkce statutárního orgánu – obchodního vedení. Nepravé souběhy tudíž možné byly. Výše uvedené závěry potvrdil rovněž Ústavní soud. Důvodem zákazu pravých souběhů byla zejména snaha o limitaci odpovědnosti statutárního orgánu.

Klíčovým faktorem posouzení platnosti/neplatnosti uzavřených smluv tak byla obsahová náplň činností, které měly být na jejím základě vykonávány – tj. posouzení, zda měl statutární orgán na základě pracovní smlouvy vykonávat obchodní vedení. Judikatura se proto snažila i o vymezení pojmu obchodní vedení, což se však ukázalo být poměrně problematické.

Na základě novely č. 351/2011 Sb. bylo do textu zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále také jako „Obchodní zákoník“), přidáno nové ustanovení § 66d upravující tzv. pověření obchodním vedením.

Zákonodárci tak umožnili pověřit obchodním vedením jak statutární orgán, tak i jinou osobu mimo statutární orgán (to s limity stanovenými v ust. § 66d odst. 4), přičemž tato činnost mohla být vykonávána i na základě pracovněprávního či jiného vztahu k obchodní korporaci. Obchodní zákoník však výslovně stanovil, že pověřením obchodním vedením není nikterak dotčena odpovědnost statutárního orgánu při porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře – statutární orgán tak odpovídá nejen za vhodný výběr osoby, která byla obchodním vedením pověřena, ale rovněž i za následnou kontrolu její činnosti.

Číst více na www.pravniprostor.cz
Mgr. Ing. Nikola Valešová | advokátní koncipient

Na právním portálu Právní prostor.cz naleznete v nejbližších 14 dnech i tato témata:

Hromadné žaloby – čeká české procesní právo revoluce?

Trest pod spodní hranicí trestní sazby

Nejasnosti ve svěřenském fondu pro případ smrti

Dva instituty dědického práva prakticky – dědická smlouva a odkaz

WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ

PRÁVNÍ VÝPOČTY

ZJISTĚTE VÍCE

STRUČNĚ

DOKAZOVÁNÍ V CIVILNÍM ŘÍZENÍ A OBRÁCENÍ DŮKAZNÍHO BŘEMENE

Institut dokazování v občanském soudním řízení je zakotven v občanském soudním řádu, který důkladně popisuje způsoby dokazování před soudem, vyjmenovává jednotlivé druhy důkazních prostředků a nastavuje i základní pravidla k provádění důkazů soudy (jako např. důkazu listinou, svědeckou výpovědí, znaleckým posudkem apod.).

[celý článek](#)

SVĚTOVÝ ANTIDOPINGOVÝ KODEX 2021: QUO VADIS?

Boj proti dopingům byl, je a bude ožehavým společenským tématem překračujícím hranice sportu. Úkolem Světové antidopingové agentury, Mezinárodního olympijského výboru a dalších antidopingových organizací je nikdy nepolevit a vždy se snažit přizpůsobit nebo navýšit tempo, které doping ve sportu diktuje. To platí i o přípravě nového Světového antidopingového kodexu, který bude účinný od 1. ledna 2021.

[celý článek](#)

JAK SPRÁVNĚ POSTUPOVAT PŘI REKLAMACI ZÁJEZDU

Vrátili jste se z dovolené rozčarovani ze služeb, které vám poskytla cestovní kancelář? Ubytování bylo horší, vzdálenost od moře neodpovídala informaci v katalogu a slibovaný bazén úplně chyběl? Braňte se a vady zájezdu reklamujte. Cestovní kancelář jako pořadatel zájezdu odpovídá za to, že zájezd bude v souladu s uzavřenou smlouvou, ať už má služby poskytovat ona sama nebo jiný smlouvený poskytovatel, tedy například hotel či letecký přepravce.

[celý článek](#)

MODERACI SMLUVNÍ POKUTY SE JIŽ NELZE VYHNOUT JEJÍM ZAPOČTENÍM

Vymáhání smluvní pokuty v sobě v závislosti na její výši neslo za starého občanského zákoníku riziko, že ji soud v občanskoprávních vztazích shledá neplatnou pro rozpor s dobrými mravy nebo v obchodněprávních vztazích sníží (moderuje).

Moderaci však bylo možné „obejít“ či spíše předejít započtením smluvní pokuty na vzájemnou pohledávku dlužníka, protože soud mohl podle judikatury Nejvyššího soudu moderovat jen existující pohledávku. Nedávno si však Nejvyšší soud svůj dosavadní právní názor „rozmyslel“ a tuto cestu k předcházení moderace uzavřel.

Podle § 301 obchodního zákoníku soud mohl nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti, a to až do výše škody vzniklé do doby soudního rozhodnutí porušením smluvní povinnosti, na kterou se smluvní pokuta vztahuje. To platilo jen v obchodněprávních vztazích. Starý občanský zákoník obdobnou úpravu neobsahoval. V občanskoprávních vztazích tak byla nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta označena za neplatně sjednanou pro rozpor s dobrými mravy ve smyslu § 39 starého občanského zákoníku, a to v celém jejím rozsahu. K její neplatnosti pak přihlížel jako v jiných případech absolutní neplatnosti z moci úřední, zatímco moderace smluvní pokuty v obchodněprávních vztazích byla možná jen na návrh účastníka soudního řízení. Je však nutné připomenout problematický rozsudek Nejvyššího soudu ve věci spis. zn. 32 Cdo 3853/2007 ze dne

10. ledna 2008, podle kterého soud může smluvní pokutu snížit i bez návrhu dlužníka, pokud v řízení vyjdou najevo skutečnosti odůvodňující závěr, že tato smluvní pokuta je nepřiměřeně vysoká.

Platilo „všechno nebo nic“, tedy věřitel měl právo buď na celou smluvní pokutu, nebo na nic. Ačkoli existovala poměrně bohatá judikatura v této věci a dalo by se říci, že pomyslná hranice „mravnosti“ odpovídala 1 % dlužné částky denně, spolehnout se na ni v žádném případě nedalo. Bylo možné nalézt řadu rozhodnutí, která označila za „nemravnou“ nižší smluvní pokutu, jakož i rozhodnutí, podle nichž byla „mravná“ i smluvní pokuta vyšší. Navíc ne každá smluvní pokuta je sjednána procentní sazbou z dlužné částky.

Číst více na www.pravniprostor.cz

Mgr. Jan Pořízek | advokát, Malíš Nevřkla Legal

JUDIKATURA

OSOBOU BLÍZKOU MŮŽE BÝT I PŘÍTEL

II. senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj Vojtěch Šimíček) vyhověl ústavní stížnosti a zrušil napadená usnesení Policie České republiky a Okresního soudu Plzeň – město, neboť jimi bylo porušeno právo stěžovatelky odepřít výpověď podle čl. 37 odst. 1 a vlastnické právo podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Stěžovatelka byla předvolána jako svědkyně v případě své přítelkyně (dále také poškozená), která oznámila v srpnu 2017 Policii České republiky znásilnění ze strany svého manžela, se kterým je v rozvodovém řízení. Stěžovatelka ve věci dvakrát odmítla vypovídat s poukazem na to, že by mohla svojí výpovědí způsobit nebezpečí trestního stíhání osoby blízké. Za osobu blízkou pak považuje jak poškozenou, tak i jejího manžela, jelikož s oběma jezdila na dovolené, s poškozenou se zná od školky a přátelský vztah navázaly již na střední škole. Za odepření výpovědi jí byla policejním orgánem uložena pořádková pokuta ve výši 10 000 Kč; její vysvětlení totiž bylo shledáno nedostatečným a neodůvodněným. Policejní orgán uvedl, že dle výpisu z telekomunikačního provozu mezi telefonními čísly poškozené a stěžovatelky proběhlo v den, kdy ke znásilnění mělo dojít, pět telefonních hovorů, takže lze předpokládat, že spolu tyto ženy o věci hovořily a stěžovatelka by tak mohla uvést podstatné okolnosti důležité pro řádné objasnění věci. Stěžovatelka se proti pořádkové pokutě bránila u Okresního soudu Plzeň – město, který její stížnost zamítl, neboť poměr osob ke stěžovateli i důvodnost pocíťované újmy je třeba opřít o objektivní skutečnosti a daný poměr musí existovat v době výsledku, což stěžovatelka údajně neprokázala. Stěžovatelka se poté obrátila na Ústavní soud, když argumentovala rovněž tím, že prověřování trestného činu znásilnění bylo pravomocně odloženo.

Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná. Referenčním kritériem přezkumu nyní projednávané ústavní stížnosti je čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

[celý článek](#)

ÚPRAVA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 9 Afs 142/2017, může poskytovatel dotace vyjmout nedodržení některých podmínek dotace z režimu porušení rozpočtové kázně.

V daném případě se řešil projekt zařízení na ekologickou úpravu autovraků, který nebyl realizován v termínu podle rozhodnutí o poskytnutí dotace ministerstva životního prostředí. Finanční úřad proto požadoval odvod za porušení rozpočtové kázně. Přitom v rozhodnutí ministerstva bylo výslovně uvedeno, že překročení termínu ukončení akce a opožděná žádost o změnu podmínek v rozporu s [...] není neoprávněným použitím prostředků podle § 3 písm. e) rozpočtových pravidel.

Finanční úřad neměl podle soudu porušení rozpočtové kázně konstatovat, jelikož jej nemohl dovodit ani ze zákona (zákon výslovně nestanovuje, že se nedodržení termínu provedení akce považuje za porušení rozpočtové kázně) ani z podmínek poskytnutí dotace (které naopak tvrdí, že nedodržení termínu porušením rozpočtové kázně není).

[celý článek](#)

ROZHOVOR

JAKUB TOMŠEJ

JUDr. Jakub Tomšej, Ph.D. je odborníkem na pracovní právo. V současnosti působí na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Praktické zkušenosti s pracovním právem získával a získává jako advokát, podnikový právník nebo poradce neziskové organizace. Zastupuje Českou republiku v poradním orgánu Evropské komise European network of legal experts in gender equality and non-discrimination a v několika akademických fórech. V rozhovoru se s námi podělí o své zkušenosti, které mimo jiné zahrnují například zastupování HIV pozitivních osob v pracovněprávních sporech.

Dočkali jsme se v minulém roce nějakých zajímavých pracovněprávních soudních rozhodnutí?

I poslední měsíce přinesly několik zajímavých rozhodnutí, zejména z Nejvyššího soudu. Na prvním místě bych uvedl rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 4831/2017, kterým byla snad už definitivně vyřešena problematika tzv. souběhu funkcí. Pracovní smlouvy sjednávány se statutárními orgány (například jednatelem s.r.o.) byly už od 90. let označovány za neplatné. To dávalo smysl s ohledem na rozdílné postavení zaměstnance a postavení statutárního orgánu, v praxi to však vyvolávalo komplikace. Zpochybněna mohla být například i vyplacená mzda a zaznamenal jsem případy, kdy jednatele, kteří řádně vykonávali svoji práci, museli část svojí odměny vrátit. Nyní soud dovodil, že takto sjednaná smlouva je platná, avšak bude se v rozhodujících aspektech řídit obchodněprávní úpravou. To je vyvážené řešení. Pro jednatele budou sice platit například přísnější pravidla odpovědnosti

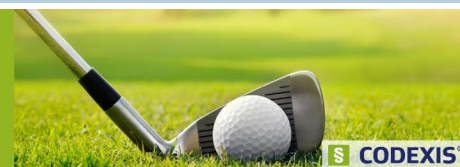
pokračování na straně 3

CODEXIS® GOLF TOUR 2018

10. 9. 2018

NOVAVOICE CUP, Golf Park Slapy

www.codexisgolf.cz

CODEXIS®

vyhláška o NÁLEŽITOSTECH POSOUZENÍ VLIVU ZÁMĚRU A KONCEPCE NA EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY A PTAČÍ OBLASTI

Dne 12. 7. 2018 byla ve Sbírce zákonů publikována pod č. 142/2018 Sb. vyhláška o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.

Vyhláška byla Ministerstvem životního prostředí vydána podle § 45i odst. 13 a § 67 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Podrobně upravuje jednak náležitosti posouzení vlivu záměru nebo koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, jednak náležitosti hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny. Novelizuje také vyhlášku č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Dle důvodové zprávy bylo Ministerstvo životního prostředí nuceno ke změně přistoupit v návaznosti na novelu publikovanou ve Sbírce zákonů pod č. 225/2017 Sb. Tou byl primárně měněn stavební zákon, vedle něj a mnohých dalších však také zákon o ochraně přírody a krajiny, a to zejména v ustanoveních týkajících se hodnocení důsledků koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a v ustanoveních týkajících se biologického hodnocení. Proto bylo potřeba změny realizované na zákonné úrovni podzákoným právním předpisem reflektovat.

Nová vyhláška má přitom vycházet z dlouhodobých zkušeností ministerstva s metodickým vedením v této oblasti, stejně tak jako z praxe autorizovaných osob. Doposud byly náležitosti tzv. „naturového“ posouzení upraveny pouze na metodické úrovni v příručce ministerstvem vydané. Nová úprava má proto přinést zvýšení transparentnosti procesu tzv. „naturového“ posouzení, zkvalitnit jeho standard prostřednictvím nastavení obecně závazných kritérií pro hodnocení správnosti posouzení, a celkově tak zvýšit právní jistotu předkladatelů záměrů a koncepcí.

Vyhláška své účinnosti nabyla dnem 1. 8. 2018.

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

NOVELA VYHLÁŠKY O ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ

Dne 12. 7. 2018 byla ve Sbírce zákonů publikována pod č. 140/2018 Sb. vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Dle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy byla novela zpracována v souvislosti s úpravou právních předpisů pokud jde o financování regionálního školství. Novela má přitom navazovat na nařízení vlády, kterým se stanoví pro základní školy a střední školy zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu na jednu třídu v oboru vzdělání v závislosti na počtu žáků ve třídě.

Dle ministerstva je přitom novela zaměřena na tři oblasti. Předně mají být jejím prostřednictvím pro základní školy upraveny nejnižší průměrné počty žáků ve třídách tak, aby byly v souladu s výše uvedeným nařízením vlády stanovujícím hodnoty PHmax podle velikosti a organizace školy. Má také stanovit hodnotu PHmax pro přípravnou třídu základní školy, a do třetice rovněž hodnotu PHmax pro třídu přípravného stupně základní školy speciální.

Novela své účinnosti nabývá se začátkem nového školního roku, tedy dnem 1. 9. 2018.

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

NOVELA SEZNAMU ZDRAVOTNÍCH VÝKONŮ S BODOVÝMI HODNOTAMI

Dne 26. 7. 2018 byla ve Sbírce zákonů publikována pod č. 143/2018 Sb. vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů. Dle Ministerstva zdravotnictví je tentokrát cílem pouze zpřehlednit dosavadní právní úpravu. Novela totiž obsahuje kompletní seznam všech již doposud ve vyhláše obsažených zdravotních výkonů včetně doplnění v její obecné části, přičemž má toliko zpřehlednit bodové ohodnocení jednotlivých zdravotních výkonů.

 [Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

 [celý článek](#)

ČLÁNEK

EXEKUTOŘI – PRÁVNÍ „LIBERTINOVÉ“ Z POHLEDU INSOLVENCE

Vývoj exekučního práva zaznamenal mnoho případů, kde byl stavěn exekutor do dvojí pozice - orgánu veřejné moci a podnikatele. Vždy se zvolil výklad práva pro exekutora méně výhodný. Žádný z těchto excesů práva však není tak intenzivní a do očí bijící jako aktuální situace týkající se vztahu exekučního a insolvenčního řízení. Tedy situace, kdy je v průběhu exekučního řízení podán insolvenční návrh a povinný projde úspěšně oddlužením.

 číst více na www.pravniprostor.cz

NOVINKY V PŘEDPÍSECH FIFA I FAČR

Na jednání, které se konalo v Bogotě v březnu tohoto roku, byla Radou FIFA schválena řada novelizací v rámci FIFA Regulations on Status and Transfer of Players (dále jen „FIFA RSTP“). V souladu s těmito předpisy, které jsou hlavním dokumentem zabývajícím se právy a povinnostmi fotbalistů na mezinárodní úrovni, musí být i vnitřní předpisy národních členských asociací, tedy i FAČR.

 číst více na www.pravniprostor.cz

ROZHOVOR

... za škodu, nehrozí jim však už, že někdo zpochybní jejich status.

Specifikem pracovního práva však je velmi malý počet soudních sporů, které se navíc nejčastěji týkají skončení pracovního poměru. K řadě institutů pracovního práva judikáty nemáme, a o to důležitější je zvažovat i případné legislativní změny.

Jaké plánované legislativní změny v tomto směru stojí za zmínku?

Sledovat bychom měli zejména osud novely zákona o pobytu cizinců na území ČR, kterou se dále ztěžují podmínky zaměstnávání cizinců. V médiích stále častěji čtete náky zaměstnavatelů na nedostatek pracovní síly a nutnost otevření pracovního trhu: naposledy například s tzv. kúrovcovou krizí. Od sjednání pracovního poměru s cizinci nás odrazuje několikaměsíční martyrium, během kterého je třeba splnit řadu povinností a předložit řadu dokumentů. Součástí procesu je i takzvaný test trhu práce, kdy zaměstnavatelé musí 30 dnů čekat na to, zda jim úřad práce nenajde domácího kandidáta: mnohdy poté, co sami jeho marným hledáním již několik měsíců ztratili.

V takové situaci vláda bohužel přichází nikoli se zjednodušením celého procesu, nýbrž zákonodárce žádá o pravomoc pracovní migraci dále omezit kvótami. Takové opatření možná vyhoví poptávce některých názorových skupin, ale pracovnímu trhu určitě neuleví. Inspiraci bychom měli hledat spíš v zemích, kde fungují flexibilnější pravidla, jako například ve Velké Británii.

[celý rozhovor](#)

Hana Treutlerová | redaktorka

MONITOR STAVEBNICTVÍ

ZJISTĚTE VÍCE

PRÁVNÍ PROSTOR

Chcete si přečíst i starší čísla časopisu PRÁVNÍ PROSTOR?

Staňte se registrovaným uživatelem portálu a získajte přístup do archivu časopisu

ZAREGISTROVAT SE